lo po imenih, in je bil Seitzov predlog sprejet s 196 proti 187 glasovom. Poslanci Slovanske Jednote in socialni demokratje so viharno ploskali, Nemci pa razburjeni kričali „pfuj“.

To glasovanje je pač pokazalo vladi, koliko se lahko zanese na sedanjo vladno večino. Vladi prijazni in Slovanom nasprotni listi ji že priporočajo, naj si že enkrat preskrbi tako večino, da ne bo vsak trenotek izpostavljena porazom.

* * *

V seji dne 11. t. m. je govoril kot prvi bivši trgovinski minister dr. Fort. Poročal je o državnih financah, ki so zelo neugodne. Vlada potrebuje 395 milijonov kron, da pokrije zevajoči primanjkljaj v državnem proračunu. Do 1. aprila mora dobiti pooblastilo za novo posojilo, ali bode pa morala zapreti državne blagajne. Ako vlada hitro ne izpremeni svojega protislovanskega zistema, tudi ne bode mogla rešiti finančnega načrta.

Glavni govornik za vladni načrt, krščanski socialec Kemetter, je odločno govoril proti davku od vina in mineralnih voda.

Glavni protigovornik, socialni demokrat dr. Renner, je zahteval preosnovo državne uprave in grajal uradništvo, ki preveč sega v narodnostne prepire, in tako izgublja zaupanje prebivalstva.

S tem je bilo prvo branje finančnega načrta končano.

Na vrsto je prišla razprava o italijanski pravni fakulteti. Izmed Jugoslovanov je govoril poslanec Spinčič, ki je izjavil, da glasujejo Slovani za italijansko vseučilišče, ako jim vlada obenem zagotovi slovensko pravno fakulteto v Ljubljani. Odločno pa se morajo jugoslovanski poslanci upreti italijanski zahtevi, da bi se pravna fakulteta ustanovila v Trstu ali kjerkoli v Primorju.

Krščanski socialec Schmid prizna Italijanom pravico do fakultete v Trstu, zahteva pa ondi nemški oddelek na mornarski akademiji. Predsednik je nato prekinil razpravo, ki se je nadaljevala v torek, 15. t. m.

* * *

Proti vladni predlogi za ustanovitev laške pravne fakultete je dne 15. t. m. zelo ostro govoril vsenemški poslanec Wastian. Med njegovim govorom so laški poslanci zapustili dvorano. V imenu vlade je branil vladno predlogo naučni minister, češ, da Italijani dobe nekaj, kar so že imeli.

V imenu „Slovenskega kluba“ je govoril poslanec Gostinčar. Njegov govor je bil ognjevit zagovor enakopravnosti vseh narodov. Posebno pozornost je vzbudil s trditvijo, da hoče vlada ustreči italijanskim zahtevam radi pritiska italijanskega zunanjega ministra. Gostinčarjevemu govoru so slovenski poslanci živahno pritrjevali.

* * *

Razprava glede ustanovitve italijanske fakultete se je vršila še tudi v sredo, dne 16. t. m. Glavna govornika sta bila: koroški poslanec dr. Waldner za in dr. Rybar proti. Dr. Waldner se je med splošnim smehom izjavil za italijansko fakulteto v Trstu, ker bi bili italijanski visokošolci na Dunaju velika nevarnost za nemški značaj mesta.

Dr. Rybar je jako obširno in spretno navajal vse razloge, ki govore proti italijanski fakulteti v Trstu. Med živahnim pritrjevanjem slovanskih poslancev je bičal vladni zistem, ki pozna narode raznih vrst, prezira pa narodno ravnopravnost. Jugoslovanski poslanci pač priznajo Italijanom pravico do vseučilišča, izdajali pa bi svoj narod, ako bi molče glasovali za italijansko fakulteto v Trstu, kjer italijanski mogotci Slovencem ne privoščijo niti ljudske šole. Sicer pa je tudi za vlado le iz političnih nagibov postala italijanska fakulteta nujno vprašanje. Vlada si hoče zagotoviti italijanske glasove in zakrpati zevajočo trodržavno zvezo. Bolje pa bi storila, ko bi si pridobila srca in zaupanje jugoslovanskega prebivalstva ob Adriji. Vdana in zvesta srca so boljša in trdnejša obramba, nego oklopnice in topovi.

Vladna predloga se je odkazala proračunskemu odseku, nakar se je pričela razprava o postavi proti pijančevanju. O postavi je poročal v imenu socialnopolitičnega odseka češki katoliško-narodni poslanec dr. Stojan. Opozarjal je posebno na žganjarsko kugo, ki zahteva toliko žrtev. Poudarjal je, da se morate cerkev in šola združiti s pomočjo vlade na boj proti temu zahrbtnemu sovražniku.

Nujni predlog glede železniške nesreče pri Uherskem, ki je zopet prišel v razpravo, je bil po kratki razpravi enoglasno sprejet.

Končno so se prečitale interpelacije, med katerimi so tudi 4 dr. Benkoviča in tovarišev. O teh smo že poročali v zadnji številki med najnovejšimi vestmi.

* * *

Dne 17. t. m. se je nadaljevala razprava o zakonu proti pijančevanju. Razprave se je udeležilo zelo mnogo poslancev. Večina zbornice je bila z načrtom nezadovoljna, in je zahtevala mnogo sprememb.

Za postavo se je toplo zavzel dr. Krek, ki je povdarjal, da nudi načrt, dasi ni popoln, vendar mnogo dobrega, in bi gotovo dvignil duševno in telesno od alkohola razjedeno razpoloženje ljudstva.

Po končani razpravi je bil zakon zopet odkazan odseku z naročilom, da postavni načrt tekom enega meseca v smislu izvajanj govornikov spremeni in zopet predloži zbornici.

* * *

V petek, dne 18. t. m. se je vršila zadnja seja državnega zbora pred velikonočnimi počitnicami. Zbornica je obravnavala o splošnem zakonu za lokalne železnice in o nekaterih manjših lokalnih železnicah. Govoril je železniški minister in priporočal predlogo kot podlago za nadaljnje delo.

Prihodnja seja državnega zbora se bo vršila brškone 14. aprila.

Politični ogled.

— **Sporazum** med Avstrijo in Rusijo. Pogajanja med Avstrijo in Rusijo so se povoljno končala, ker se je v vseh političnih vprašanjih doseglo sporazumljenje. Vsled tega so normalni politični odnošaji med Avstrijo in Rusijo zopet upostavljeni. Ruska vlada je ob tej priliki priobčila obširen komunike, v katerem poudarja: 1. da se je sklenilo, vzdržati prejšnje stanje na Balkanu; 2. se je določilo, da se ima sedanji svobodomiselni režim v Turčiji podpirati in utrjevati; 3. se je zasigural miren razvoj in utrjevanje političnega ugleda malih balkanskih držav.

— **Ogrski** državni zbor je bil dne 22. t. m. razpuščen. Prestolni govor ob razpustitvi je imel nadvojvoda Jožef.

— **Ogrsko.** V ogrskem državnem zboru so se dne 21. t. m. vršili taki pretepi, da je prvikrat, kar obstoji ogrski državni zbor, tekla v zbornici kri. Že na vse zgodaj je bil k seji velik naval. Ko je predsednik prebral kraljevo pismo o odgodenju državnega zbora, je vstal Justhovec grof Bathiany, in dolžil vlado postavolomstva. Že odgodenje je bilo postavolomstvo, temveč postavolomstvo je v ex lex položaju razpustiti državni zbor. Nato je vstal Franc Košut, ter se pridružil temu naziranju, istotako govornik ljudske stranke. V tem trenotku je skočil k ministrskemu predsedniku Geza Polonyi in grozil Khuen Hedervaryju s pestmi. Poslanci vladne stranke so mu klicali: „Sram Vas bodi. Vi spadate v norišnico, Vi tepec, svinja!“ Radi nasilnega hrušča je predsednik prekinil sejo. Ko je bila zopet seja otvorjena, je ministrski predsednik Khuen Hedervary hotel podati izjave, a ropot je bil tolik, da se ga ni razumelo. Khuen Hedervary je zato stopil k stenografom, da bi jim narekoval svojo izjavo. To je bilo znamenje za škandale. Poslanci vladne stranke so hiteli ministrskemu predsedniku na pomoč, a prepozno. Okolu ministrskega predsednika in drugih ministrov se je že razvil tepež, kakršnega ogrski državni zbor še ni videl. Po Khuen Hedervaryju in drugih ministrih so padale težke pesti Košutovcev in Justhovcev. Nakrat so pričeli Košutovci in Justhovci metati na ministre težke knjige in tintnike, ki so bili vrženi s toliko silo, da jim ni bilo mogoče parirati, ter sta bila Khuen Hedervary in poljedelski minister ranjena ter sta močno krvavela. Khuen Hedervary ima dve rani v obrazu, in tudi poljedelski minister ima raztrgan obraz. Priti so morali na pomoč zdravniki. Predsednik zbornice je moral sejo drugič prekiniti, a tepeži so se nadaljevali z isto močjo, šele čez več minut se je polegel vihar.

Mala politična naznanila.

D n e 18. s u š c a: Pruska zbornica je odobrila dne 16. t. m. v tretjem branju z 237 proti 167 glasovom predlogo o volilni preosnovi za pruski deželni zbor. — V Kielu na Nemškem je izključenih od dela do 3500 delavcev. Ti so priredili dne 15. in 16. t. m. velikanske demonstracije. Na policijo, ki je nastopila, so metali steklenice. Ranjenih je bilo 20 policistov, ki so potegnili sablje, in ranili precej oseb. — Usoda Krete se odloči pri konferenci velevlasti, ki bo v Rimu.

D n e 19. s u š c a: Na Grškem se pripravlja kmečka vstaja. Po Tesaliji se agitira od vasi do vasi na kmečki upor. — Priklopljenju Koreje Japonski so pritrdile razven Amerike vse velevlasti. — V Perziji je vzbruhnila nova revolucija, ki jo podpira bivši šah, ki je sedaj v Odesi. Na čelu nove revolucije stoje perzijski duhovniki.

D n e 20. s u š c a: V mornariški vojašnici v Pulju se je prigodil v torek zvečer ob 9. uri nečuven škandal. Nek vojak mornarice je privezal cesarjevemu kipu vrv okoli vratu, in vrgel kip po stopnicah, da se je razletel na neštevilno kosov. Proti storilcu, ki še ni znan, se vrši najostrejša preiskava. Sodi se, da je storil ta nečuven čin kak, od iredentistov nahujskan.

---

hajala kje drugje. Končno se ji je jelo tožiti po prijubljenem mestu, in ženska nrav je zmagala trdne sklepe.

„Kaj neki poreče oni predrznež?“ se je vprašala. „Radovedna sem, ali še vedno hodi tam okrog.“

Kdor nevarnost išče, se v njej pogubi, so dejali stari ljudje, in menda ne zastonj!

Helena je šla počasi po beli stezici. Njeno vitko, ravno telesce je objemala lahna, bela obleka. V nedrijih je imela duhteče vijolice. Šla je počasi in lahno. Sprva se ni zmenila za okolico, ampak je nekaj vezala. Kako pa se ustraši, prišedši k oleandru, ko zagleda na klopici, na njeni klopici — poročnika.

Častnik je videl prihajajočo Heleno. Sprva je mislil oditi, vendar si je premislil in ostal.

Helena je zardela, častnik je pa vstal in se jel opravičevati.

„Gospica, prosim: odpuščanja, če sem se predrznil dotakniti kraja, kateri je Vaš! Človek se rad vglablja v lepoto življenja. In Vaš prostor, gospica, ti oleandri, te lovorike, prevzamejo človeka tako, da bi bil rad vedno med njimi.“

Govoril je rahlo, v njegovih besedah je zvenelo nekaj sanjarskega, da je Heleno omamilo. Stala je in rdela.

„Gospica,“ je nadaljeval, „nisem mislil, da bi prišla danes. Ako bi vedel, bi se pač ne drznil . . . Prišla ste pa tako tiho, kakor bi priplavala . . .“

„Prosim, gospod,“ je rekla Helena poročniku, in njemu se je zazdelo, da je zazvenela srebrna struna. „Ta prostor je pač prirejen za vsakogar, in vsakdo ima pravico do njega.“

„Oprostite, gospica — moje ime: poročnik Zoran Kastrinič . . . Predstavim se Vam, da lahko zahtevate zadoščenja, ako sem Vas žalil.“

„Prosim, s čim bi me žalili . . .?“ In vnovič je zardela.

Imenoval ji je svoje ime. Pogledala ga je. Stal je pred njo, in se klanjal z ono natančnostjo in ličnostjo, ki je lastna častnikom avstrijskih polkov.

„Helena Čelinova,“ je šepnila deklica, in mu podala roko.

Poročnik je prijel njeno majhno ročico in jo poljubil.

Nekaj hipov sta molčala oba.

„Res, okusno znate zbirati svoje izprehode, gospica,“ je jel poročnik. Čutil je, da mu danes ne teče govorica tako, kakor navadno. „Ta prostor je lepši, kakor vsi drugi okrog, vsaj meni se zdi! Le poglejte tukaj ta oleander, te lovorike . . . in pa razgled po širni vodi, koder se ziblje vedno toliko ladij in ladjic! Sicer vsakdanja stvar, ali vendar lepa! To je prostor, kakor nalašč za umetniško dušo, da se nasanja zaželjenih slik . . .!“

Helena je prikimala. Čudno, da jo je zapustila danes njena navadna živahnost! Misli se ji nekako mešajo, in nič pametnega si ne more domisliti. Neljub ji je bil ta sestanek, in zopet bi ji ne bilo prav, ako bi sedaj poročnik odšel.

„Jaz sem res čudna. To morje, dasi sem takorekoč rojena na njem, me zanima tako, kakor bi ga še nikdar ne videla. Ko ga gledam, skoraj ne morem verjeti, da je propalo kraljestvo Hrvatsko, da je postal suženj narod, ki si je nekdaj volil svoje lastne kralje, in da so po tej vodi vozili svoje blago v hrastovih brodih domači ljudje, in se glasile tam naše pesmi.“

„Kako to, gospica,“ vpraša poročnik.

„Oj tužno je, gospod poročnik! Sedaj se vozi tujec po teh domačih vodah, in domači narod strada. — Ali Vam ni znana zgodovina, gospod poročnik,“ ga vpraša živahno.

Poročnik je malo vedel o zgodovini Slovanov, in se tudi ni mnogo brigal za to. Helenino hlastno vprašanje ga je zmedlo nekoliko. Sprevidel je, da stoji pred njim rodoljubno dekle, s katerim bo moral občevati rodoljubno, ako hoče, da mu ne izgine iz pozorišča.

„Gotovo, gospica! Saj sem tudi jaz rojen na Hrvatskem!“

Znal je dobro igrati ulogo.

„Potem sva celo rojaka,“ je rekla Helena veselo.“ Mati mi je sicer Slovenka, ali oče mi je rodom Hrvat. Jaz pa ljubim lepo Hrvatsko prav tako kakor milo Slovenijo.“

Helena je zadobila zopet svojo veselost. Pogovarjati se zaupno s tujim človekom kar na cesti, to je zoper običaje in odnošaje mladih dam! Zato se je poslovila, dasi bi še najraje ostala.

„Zala punica,“ je momljal poročnik in gledal za njo. „Zalo dekle! Mlada je še skoraj! Škoda take stvarice . . . Pa kaj?! Ženska je ženska! Če se ti ne pošališ ž njo, se pa pošali ona s teboj . . . Tukaj se je pa že vredno potruditi. Vse niso enake. Karla, ej ta je bila hitro moja, prav tako Matilda. Z Nežiko je bil že večji križ. Otilija, te pa sem se potem že komaj otresel . . . Seveda z natakarico, kakor je Polona, pa se naj sam zlodej muči. — Hm, briga me vse to!? Poskusimo srečo pri Heleni! Saj napačen nisem, rodoljuba pa bom že nekako igral, dasi bi mi bilo veliko ljubše, če bi lahko govoril o šampanjcu . . . Dosedaj se mi je še povsod steklo vse po sreči . . . Res je že tudi, da me ta ali ona kolne, ali to me boli pač zelo malo. Svet je svet, živeti se mora veselo, dokler je čas“ . . .

Breza je vzdihnila.

„Zanjke, zanjke . . . Zlobnost je stari gost, in išče, kogar bi pogubil. In svet se posmehuje in raduje, ako se vjame žrtev. Da bi tolažil, pomiloval, nikoli . . . Ljudje so si drug drugemu nevoščljivi . . .“

In breza je obmolknila, nato pa zopet nadaljevala.

„Poročnik Zoran Kastrinič, dasi rojen Hrvat, je bore malo poznal rodno grudo, kojo diči toliko junakov. Svoj značaj je znal zakrivati izborno, kakor je sam hotel, in kdor ga ni poznal natanko, si je bil svest najpoštenejšega obraza. Dandanes hodi lopovstvo v poštenih obrazih okrog. — Govoril je počasi, z neko laskavostjo, njegovi izrazi so bili izbrani . . . vse tako, da je vleklo . . . Duševne zmožnosti, ki so

skan Lah-vojak. Škandal se spravlja v zvezo z laško fakulteto. — Parlamentarna nemška krščanska socialna zveza je dne 17. t. m. soglasno izvolila dr. Gesmanna za načelnika. — Angleški kralj Edvard se sestane meseca aprila v Neapolju z laškim kraljem. Nato se podasta angleški kralj in prestolonaslednik v Carigrad, kjer obiščeta sultana.

Dne 21. sušca: Praško državno pravdništvo je uvedlo proti prirediteljem kongresa narodno-socialne mladine pretekli mesec v Pardubicah sodno preiskavo. Tudi proti poslancu Chocu, ki je predsedoval kongresu, se je uvedlo sodno postopanje. — Najvišji sodni dvor je, kakor smo že poročali, zaradi protivojaške *propagande obsojenim 45* češkim narodno-socialnim pristašem zvišal kazni v visokosti od 4 mesecev do 2 leti. Dne 17. t. m. so dobili obsojeni nalog, da morajo nastopiti v 24 urah kazen v kaznilnici v Jitravi. — Radi krvavih dogodkov v Ruščuku na bolgarsko-rumunski meji so sklicali sofijski vseučiliščniki shod. Po shodu se je vršila velikanska demonstracija pred kraljevo palačo. Demonstrante je naposled kavalerija razgnala. — Rusi so zgradili pri ustju Amurja razne utrdbe. Vse točke na meji so zasedene z rezervisti. Tekoče leto je bilo na mejo odposlanih 200.000 vojaških rodbin.

Dne 22. sušca: Pri Larisi na Grškem je poizkušalo okoli 500 kmetov ustaviti žel. vlak ter so pobili okna na železniških vozeh. Posredovati je moralo vojaštvo, ki je proti demonstrantom streljalo. Mrtvih je bilo pet kmetov in 15 ranjenih. — Avstrija je izjavila, da je pripravljena samo pod tem pogojem skleniti trgovinsko pogodbo s Srbijo, ako se le-ta odpove težnji po carinski zvezi z Bolgarsko, in ako ne sklene trgovinske pogodbe s Turško. — 76 poslancev ruskega državnega zbora, pripadajočih skrajni desnici, je poslalo carju spomenico, v kateri zahtevajo, da se odpravi ustava. — Angleška liberalna stranka poziva svoje pristaše, naj bodo pripravljeni na nove volitve. Iz tega sklepajo, da bo vlada v kratkem zopet razpustila parlament.

Razne novice.

* **Kmetje** in vsi prijatelji Slovenske kmečke zveze, na velikonočni torek, dne 29. marca je vaš stanovski shod! V vašo sredino pride veliki prijatelj slovenskega kmečkega ljudstva in odločni zagovornik njegovih pravic in zahtev, poslanec dr. Šusteršič. Priliko boste imeli slišati moža, ki stoji v ospredju avstrijske politike, in je najbolj sposoben in obenem najbolj vztrajen nasprotnik protislovanskega sistema sedanje vlade. Z njemu lastno jasno in vneto besedo vam bo razložil boje, ki jih morajo bojevati Slovani, osobito Slovenci, za dejansko enakopravnost, očrtal smer, v kateri se mora gibati slovenska in jugoslovanska politika, da pride do zaželjenih ciljev, ter vas napolnil s svetim navdušenjem za velike naloge našega naroda. Velikonočni torek se boste v Mariboru tudi postavili v bran za svoje gospodarske koristi. Predsednik S. K. Z., poslanec Roškar, vam bo poročal o novem vinskem davku, ki ga namerava vlada naložiti na kmečke rame v nepopisno škodo našega vinogradništva. Združite svoje glasove v mogočen protest! — Poslanca Robič in dr. Korošec pa bosta govorila o delovanju S. K. Z. in posebno še o tem, kake boje morajo naši vrli deželni poslanci vojevati v graški deželni zbornici, kjer ohola večina v prah tepta narodne in gospodarske koristi slovenskega štajerskega ljudstva. Slovenski kmetje, v teh burnih in politično žalostnih časih je bolj treba kot kedaj, da pokažete v javnosti, kar o vas pričuje slovenska zgodovina, da namreč na vas sloni obstanek in obramba slovenskega naroda! Slovenski kmetje in njihovi prijatelji, na velikonočni torek pridite v najobilnejšem številu v Narodni Dom v Mariboru! Somišljeniki na svidenje!

* **Občni zbor S. K. Z.** Opozarjamo vse, ki nameravajo udeležiti se občnega zbora, da morajo s seboj prinesti vabila. Brez vabila se redoma ne bo nobenega pustilo v dvorano. Izjema je seveda pri tistih, katere reditelji osebno poznajo.

* **Iz deželne službe.** Učitelj Henrik Tribnik na moški kaznilnici v Mariboru je povišan v 9. činovni razred.

* **Iz finančne službe.** Finančni konceptni uradnik dr. Vilko Marcatti je prestavljen od finančnega deželnega ravnateljstva v Gradcu k okrajnemu finančnemu ravnateljstvu v Mariboru.

Prestavljena sta pri finančni straži: nadpaznik Anton Strnel iz Laškega v Radgono, in Lovro Žnuderl iz Slov. Bistrice v Slovenjgradec.

* **Osebna vest.** Ekscelenca prevzvišeni gospod knezoškof odpotujejo prihodnji torek na Dunaj, da tam dne 30. sušca v stari minoritski, sedaj italijanski cerkvi Marije Snežne v I. okraju poročijo hčerko bivšega mariborskega vojaškega poveljnika, globokovernega generala Alberta grofa Nostitz-Rieneck, grofico Karolino, z vitezom Henrikom pl. Löwenthal-Linau, c. in kr. poslaniškim svetnikom v Washingtonu. — Dve sestri nevestini ste svoj čas prejeli iz rok mil. nadpastirja v Mariboru zakrament sv. birme, ženin pa je tukajšnji školijan, ker je dedič in lastnik d" Orsayjeve graščine Sv. Jurija v župniji Gornje Svete Kungote.

* **Ometanje** dimnikov. Deželni zakon od 29. avgusta 1895., št. 97. d. z. določa, da mora dimnike dimnikar ometati. Izjemoma more občinski odbor za pritlične, najmanj 100 metrov od tujih poslopij oddaljene, posamič stoječe hiše dovoliti, da hišni gospodar sam ometa dimnik; to treba naznaniti politični oblasti; župan določi, kolikokrat se mora take dimnike ometati. — Toliko v pojasnilo z ozirom na to, da se v zadnjem času ta zakon zelo strogo izvršuje.

* **Polovična** vožnina za delavce. Državna zveza javnih posredovalnic za delo v Avstriji je dosegla lep vspeh za one delavce, katerim se je dobilo in preskrbelo delo v kakem drugem kraju, pravico do polovične vožnine. Tozadevne določbe pa se glase: 1. Delavci, katerim je preskrbela delo kaka javna in občekoristna posredovalnica v kakem vnanjem kraju, imajo pri vožnjah čez 50 km pravico do polovične vožnine v III. razredu osebnih in mešanih vlakov. 2. Polovični vožni listki se dobe pri blagajni, če se pokaže po določenem vzorcu izgotovljena nakaznica javne posredovalnice. Na tej izkaznici pa mora biti ime delojemalčevo, železniška proga, in pa dan odhoda zabeležen, kakor tudi potrdilo, da se je lastniku te izkaznice preskrbelo delo. 3. Ta izkaznica se pri blagajni zaznamenuje z uradnim pečatom. Pri pregledovanju vožnih listkov se mora pregledniku pokazati, in na zadnji postaji z vožnjim listkom oddati. 4. Železniška uprava ima pravico, da to ugodnost za določeno dobo, posamezna postajališča in nekatere vlake prekliče, oziroma ustavi. Opozarjamo naše delavske sloje na posebno ugodnost in važnost te naredbe.

* **Poročanje** o stanju setev in o letini. V sporazumljenju z glavnimi kmetijskimi družbami in drugimi prizadetimi činitelji, je kmetijsko ministrstvo sklenilo, da dosedanje poročanje o stanju setev in letini primerno preuredi, ter to preuredbo izvede pred začetkom letošnje poročevalne dobe. — Bistvo te preuredbe je, da poročevalci o stanju setev in o letini kmetijskemu ministrstvu odslej vsakočasnega stanja setev in domnevane letine ne bodo opisovali s popolno poljubno izbranimi besedami, ki imajo različen pomen, kakor so to doslej delali, ampak cenili bodo z natančno določenimi zaznamki v številih, glede petih glavnih pridelkov (pšenice, rži, ječmena, ovsa in koruze) se pa za poskušnjo na novo vpeljejo stvarne cenitve. — Obenem je bilo sklenjeno, da se o sadjarstvu in vinstvu odslej ne bode več poročalo v splošnih poročilih o stanju setev in o letini, marveč — enako, kakor se to godi glede hmelja že več let — bodo to v posebnih poročilih opravljali poročevalci, v ta namen naprošeni. — Vse podrobnosti omenjene preuredbe so razvidne iz „Navodila poročevalcem o stanju setev in o letini c. kr. kmetijskemu ministrstvu", ki ga kmetijsko ministrstvo v kratkem naravnost pošlje svojim poročevalcem, ki obsega potrebna pojasnila, obrazce, vzorce in beležnice. — Golice za poročila bo kmetijsko ministrstvo naravnost in pravočasno pošiljalo poročevalcem.

* **Znake** za revizorje po vlakih je uvedlo železniško ministrstvo, ker se je večkrat nameril za revizorje, ki jih ni mogel nikdo poznati kot take, kak neprijeten slučaj. Omenjeni znak je iz posrebrene kovine, — uradne osebe za bodo nosile samo pri opravljanju svojega posla — kaže krilato pero z dvema trakovoma in latinskim napisom „revizor".

* **Kake vžigalice kupujete?** To naj vpraša vsak naš somišljenik svojega prijatelja, vsaka naša somišljenica svojo prijateljico. Naše vžigalice so one, ki kažejo na ovitku pod lipovim perjem dve bratski roki, ki držita slovensko zastavo, in ki imajo napis: V korist obmejnim Slovencem. Samo te vžigalice povsod zahtevajte in kupujte! Naše gospodinje, ali imate v svojih kuhinjah povsod te vžigalice?! Ako jih nimate, takoj jih kupite! S tem koristite tudi našemu delu pri rešitvi onih slovenskih bratov, ki jih hoče tujec na meji potujčiti. Kupujte pri onih trgovcih, ki imajo naše vžigalice! Doslej smo bili vse prémalo odločni po zahtevi po naših vžigalicah. Odslej naj bo to drugače! Naročila sprejema „Gospodarska zveza" v Ljubljani. Trgovcem izrežite to notico iz našega lista, in jim povejte: Naročila izpod originalnih zabojev po 50 zavitkov ali 5000 škatljic se izvršuje samo proti povzetju. Naročniki originalnih zabojev, ki žele vžigalice na poznejše plačilo, se prosijo, da navedejo takoj pri naročitvi svoje reference. Obenem se vsi naročniki naprošajo, da natančno označijo zadnjo pošto in železniško postajo. — Torej v vse naše domove naše vžigalice v korist obmejnim Slovencem!

* **V kakšnem znamenju** se je Ciril-Metodova družba poliberalila. Liberalci, ki imajo glede nekaterih reči jako kratek spomin, so zadnje dni po svojih listih pisali, da se liberalci niso družbe zato polastili, da jo vsužnijo v svoje „svobodomiselne" namene, marveč le zato, ker „klerikalci niso hoteli v družbi delati". To grdo laž je treba temeljito pobiti. Celo leto pred skupščino v Bohinju sta „Omladina", „Narod" in „Tovariš" pisala, da se mora družba „reformirati" v „posvetnem" smislu", „Omladina" je naravnost rekla, da se mora „laicizirati po francoskem vzoru", in „Tovariš" je avgusta 1907 naravnost zapisal: „Vun šolske sestre iz družbinih šol; nastavljajo naj se samo moške, napredne, prosvetljene, vsakih predsodkov proste učne moči! Tem učiteljem naj se izroče v roke še gospodarska podjetja, društva, hranilnice itd." — Na skupščini sami pa so vpili: „Požegnanih oseb nobenih v odbor!" Profesor Majcen je, ko je eden priporočal slogo, vpil: „Rimske sloge nočemo!" Slavni narodnjak Rostohar pa je kričal na Grafenauerja, češ, da služi „malopridnim, klerikalnim namenom". O „Edinosti" piše „Slovenec", da je tedaj molčala, dočim sedaj kriči, kakor fazanova kokoš. „Omladina" je v 4. številki, l. 1907. pisala tako-le glede družbe: „Odpraviti se morajo nunski internati," in ker družba sv. Cirila in Metoda v prvi vrsti poudarja vzgojo na narodnem in katoliškem temelju, „je času primerna izpremememba pravil nujno potrebna, zakaj to ne gre dalje, da bi se vzgajali potom družbe sv. Cirila in Metoda le dobri habsburgovci in katoličani!" Tako ste takrat pisali, in v tem znamenju naskočili družbo! Šol pa zato niste „po francoskem vzoru palaicizirali", ker branijo to državni zakoni, in ker ste izprevideli, da bi se na podlagi verskega paragrafa v družbinih pravilih dal vjeti še marsikateri kalin na liberalno družbino limanico. Česar pa v šolah še niste izvedli, to poizkušajo v podružnicah, francoski duh pa veje danes v vsi družbi, ki ste jo tudi v znamenju francoskega duha dobili v svoje roke! Liberalni ciril-metodisti, roke stran od našega ljudstva! Tako poroča „Slovenec".

Liberalna Zadružna zveza v Celju je v groznih škripcih, ker jo je zapustilo mnogo članic, mnogo jo bode pa še zapustilo. Pa gospod Stibler si ve pomagati. Sedaj je preustrojil socialni odsek zveze liberalnih učiteljev v zadrugo. Kak namen bo ta zadruga imela, ve le Stibler sam, glavno je le, da dobi umirajoča Zadružna zveza v Celju jedno novo članico in lahko izkaže v prošnji za podporo mnogo članic. V kratkem pričakujemo preustrojitev vseh liberalnih omizij v Celju v zadruge. Mogoče se preustrojijo tudi podružnice Ciril-Metodove družbe v zadruge in liberalna Zadružna zveza v Celju bo rešena.

* **„Südmarka"** in njeno raznarodovalno delo. Letno poročilo Südmarke za leto 1909. je izšlo. Dohodkov je imela 471.876 K 90 vin. (458.544 K leta 1908.), h čemur se mora prišteti še nedoločen dohodek od loterije, okroglo 85.000 K. Članarina je narastla od 100.512 K na 129.198 K, dohodki iz nabiralnikov so poskočili od 28.706 K na 42.318 K, prodaja raznih izdelkov se je zvišala od 24.597 K na 40.255 K, dobička od užigalic pa od 14.738 K na 18.762 K. Izdatkov je bilo 451.114 K, za 600 K manj kot leta 1908. Za naseljevanje se je izdalo 159.431 K 45 vin., leta 1908. 190 tisoč 529 K 47 vin. Leta 1909 se je ustanovilo 115 novih podružnic, vseh članov pa ima Südmarka okroglo 71.000.

* **Knjižnica S. K. S. Z.** je zopet redno odprta vsaki dan od 4. do 6. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 11. ure predpoldne. Knjižnica ima na razpolago najboljše spise slovenske književnosti. — Nahaja se v Koroški ulici štev. 5.

Za obmejne Slovence je poslal deželni poslanec in župan gospod Meško, ker se ni mogel udeležiti tečaja za župane, 3 K.

1600 obrabljenih poštnih znamk je poslal za sklad obmejnih Slovencev vrlo delujoči obrambni odsek Dekliške zveze v Šmartnem pri Velenju. Živele vrle Slovenke!

* **Za šentiljski dom** so darovali Mohorjani v Gotovljah 20 K 60 v.

* **Za dijaško kuhinjo** v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Gostje na gostiji Franč. in Jozefe Lešnik v Star novivasi (nabral družec Fr. Rožman) 10 K, posojilnica v Framu 30 K, Weixl Jožef, župnik za kruh sv. Antona 6 K, posojilnica pri sv. Jurju ob Ščavnici 10 K Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stotero „Bog plati" in veselo Alelujo!

---

se razvijale le za samopridnost in koristolovje, so bile tolike, da bi se človek razjokal nad napačno rabljenim božjim darom . . . O, Bog, domovina je ječala pod tujim jarmom, njen sin pa je igral ulogo zapeljivca . . .!

Uboga Helena! Kje je ostal njen domišljavi ponos? . . . Doma se je zaprla v sobico. Psiček, ki se ji je hotel dobrikati, je moral pobegniti. — Čudno! Nekateri trenotki so res usodepolni . . .

„Ta poročnik . . . Predrznež je, velik predrznež . . . Nalašč je šel sedet tja na mojo klopico . . . Potem se pa še izgovarja?!" je govorila Helena polglasno. „Kakor je videti, ni to napačen človek!? . . . Govori lepo in premišljeno. Mislila sem, da so res vsi moški divji — . . ."

Vzela je knjigo, da bi čitala. Ali misli so ji sifile venomer k poročniku.

„Kako mu je ime? . . . Zoran Kastič . . . ne . . . drugače. Kastrinič, da Zoran Kastrinič."

In listala je dalje.

Za trenotek je sedla h klavirju, in prsti so se dotaknili tipk klavijature. Zaigrala je arijo iz neke opere. A igrali so prsti, duh nje ni bil pri godbi. Malo pa malo so se jeli spreminjati akordi, in klavir je igral pesem. Helena je pozabila na vse in zapela, kakor v snu, kar je igrala:

„Kadar se možila bom
s tebej, moj junak,
mora strašni topov grom
tresti zemlje tlak.
In na gradu razvalin,
te objamem sin planin:
dam ti roko, ljub junak,
hrabri korenjak."

Glasovi so se poizgubljali, a Helena še je vedno držala tipke **zadnjih akordov.**

(Konec prihodnjič.)